

УДК 343.452:614.25

Л.К. КАРПЕНКО, канд. юрид. наук, Донецький національний університет

ОБ'ЄКТ НЕЗАКОННОГО РОЗГОЛОШЕННЯ ЛІКАРСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Ключові слова: лікарська таємниця, кримінальна відповідальність, злочин, склад злочину, об'єкт злочину

Розвиток України як демократичної, соціальної-правової держави передбачає наявність ефективних юридичних механізмів забезпечення прав і законних інтересів громадян, зокрема найцінніших для сучасної людини прав на повагу особистого життя і охорону здоров'я. В контексті реалізації цих прав особливе значення набуває кримінально-правове забезпечення конфіденційності різних видів інформації з обмеженим доступом (таємниць), особливо інформація про здоров'я людини, яка містить лікарську таємницю.

Інститут забезпечення охорони лікарської таємниці (ст.145 КК України) є відносно новим у кримінальному законодавстві України. Це, з одного боку, свідчить про збільшення засобів охорони прав громадян, з іншого, обумовлює необхідність вирішення ряду питань, пов'язаних із загальною соціальною і кримінально-правовою характеристикою цього складу злочину, зокрема його об'єкта.

Слід зазначити, що цільового кримінально-правового дослідження проблем встановлення об'єкта цього складу злочину в Україні не проводилося. Зазначену та суміжні проблеми розглядали у своїх працях вітчизняні та зарубіжні учені: В.Я. Тацій, М.І. Бажанов, М.Й. Коржанський, О.М. Алієва, Г. В. Чеботарьова, К.О. Папеева та багато інших дослідників. Тому метою статті є комплексне дослідження об'єкта незаконного розголошення лікарської таємниці та вироблення на цій основі пропозицій щодо удосконалення норм вказаної статті.

Одним з найважливіших елементів складу злочину є його об'єкт. Так склалося, що пи-

тання визначення саме цього елемента складу злочину є основним для вітчизняного дослідника, але, при цьому, саме воно традиційно залишається і найдискусійнішим у кримінально-правовій науці.

Ні у кого з дослідників не викликає сумніву теза про те, що об'єкт злочину – це те, на що посягає злочинне діяння, чому воно завдає, або може завдати шкоди. Питання ж про те, чому саме воно завдає, або може завдати шкоди, є одним з найбільш складних у науці і, безперечно, потребує подальшої наукової розробки та не може бути залишено без уваги при розгляді об'єкта незаконного розголошення лікарської таємниці [1, с.4].

Тривалий час розвитку не лише вітчизняної, а й світової кримінальної науки висловлено багато діаметрально протилежних точок зору стосовно об'єкта злочину, які, на превеликий жаль, не позбавлені недоліків та протиріч.

Прихильники, так званої традиційної концепції під об'єктом злочину розуміють певні суспільні відносини, взяті під охорону кримінального законодавства, і хоча погляди цих авторів мають індивідуальні відтінки, проте остаточний висновок полягає в тому, що об'єкт злочину – це суспільні відносини. Так, зокрема, В.Я. Тацій вказував на те, що суспільні відносини як цілісна система, а не певні її складові частини, можуть визнаватися об'єктом злочину [2, с.21].

Науковцями обґрунтовується й інша точка зору, згідно з якою вищевказана концепція не цілком відповідає сучасним поглядам щодо оцінки соціальних цінностей. На їхню думку, такий підхід до цієї проблеми дещо недооцінює значення людини у сфері соціального життя, яка визнана Конституцією України найвищою соціальною цінністю, а її права, свободи та їх гарантії мають визначати зміст і спрямування діяльності держави [3, с.141]. Відтак, вони стверджують, що об'єктом злочину, який найповніше, у порівнянні з іншими елементами складу злочину, відображає характер суспільної небезпечності вчиненого діяння, слід визнавати не якісь абстрактні суспільні відносини, а конкретні людські, сус-

пільні або державні цінності [4, с.97–100]. Подібна позиція простежується і в працях А.Н. Трайніна, на думку якого, об'єктом посягання в його конкретному життєвому втіленні можуть бути як матеріальні, так і нематеріальні цінності: політичні, моральні, культурні тощо [5, с.123].

Отже, на думку цих фахівців, об'єкт, як елемент складу злочину – це цінності, що охороняються кримінальним законом, проти яких спрямовано злочинне діяння і яким воно може заподіяти або спричиняє шкоду. Структурну основу об'єкта злочину, згідно з цією концепцією, утворюють суб'єкти; їхні дії або стан по відношенню один до одного; інтереси суб'єктів; матеріальне втілення потреб та інтересів суб'єктів у вигляді предметів [4, с.123–127]. З огляду на це, поняття «соціальні цінності» пропонується автоматично перенести на ґрунт кримінального права. При цьому, належним чином не враховуються історичні традиції, специфіка кримінально-правової галузі, її окремих інститутів. Також, треба визнати, що таке визначення об'єкта злочину має істотну логічну ваду, оскільки відомо, що судження вірне у загальному, виявляється вірним і зокрема. Якщо загальним об'єктом кожного злочину визнаються суспільні відносини, не можна одночасно визнавати об'єктом окремих злочинів ті чи інші предмети матеріального світу. Крім того, таке поняття об'єкта викликає заперечення і за суттю. Тому й досі у вітчизняній літературі значне місце займає думка, що безпосереднім об'єктом злочину можуть бути і не суспільні відносини [6, с.448].

Тому, ми вважаємо за доцільне визначити об'єкт з більш традиційних позицій, а саме визначити його як суспільні відносини між людьми, які існують у суспільстві, на які посягає злочин, завдаючи їм певної шкоди, і які перебувають під охороною кримінального закону [7, с.78]. Керуючись саме таким визначенням, ми будемо розглядати об'єкт незаконного розголошення лікарської таємниці.

В юридичних джерелах, які торкаються проблем об'єкта злочину, надана «вертикальна» класифікація об'єктів. Згідно з нею розрі-

зняють загальний об'єкт, родовий (іноді його називають груповим) [8, с.106–121], або спеціальним [9, с.31] та безпосередній [10, с.207]. У деяких джерелах простежується ідея виділення в класифікаційному ряді ще й видового об'єкта. Вона детально обґрунтована у докторській дисертації М.Й. Коржанського та у низці його публікацій [11, с.73].

На думку А.Д. Гаухмана, серед об'єктів злочину потрібно виділяти також і типовий об'єкт, або, як він його ще називає, надродовий. Під типовим об'єктом він розуміє групу однотипних, суспільних відносин, на які посягають злочини і відповідальність за які передбачена статтями, вміщеними в один і той же розділ Особливої частини КК, і це дає змогу виділяти більш значні групи злочинів.

Розмежовуючи загальний і типовий об'єкти, він вказує на те, що загальний об'єкт – це всі суспільні відносини, які охороняються кримінальним законом, а типовий – суспільні відносини, які забезпечують усі блага особи чи суспільні відносини, які забезпечують економіку [12, с.93]. У цьому контексті привертає увагу думка С.І. Улезько, який також дотримується позиції про виділення такого виду об'єкта і називає його інтегрованим [13, с.44].

На наш погляд, об'єкти по вертикалі доцільно класифікувати саме на загальний, родовий та безпосередній. Вперше у літературі радянського періоду така класифікація була запропонована А.А. Піонтковським [14, с.165]. Теорію триступеневої класифікації об'єктів підтримав В.Я. Тацій, бо саме на ній побудована система Особливої частини кримінального законодавства. «Триступеневому поділу – Особлива частина – глава Особливої частини – склад злочину – відповідає і триступеневий поділ об'єкта кримінально – правової охорони: загальний об'єкт – родовий об'єкт – безпосередній об'єкт. Найголовніше ж полягає у тому, що запропонована система класифікації відповідає потребам практики, логічна, адже вона заснована на співвідношенні філософських категорій загального, особливого і окремого» [2, с.80]. Детальніше про це свого часу писав М.А. Гельфер [15, с.372–380]. Подібної

позиції притримується також П.С. Тоболкін, який стверджував, що службова функція загального об'єкта полягає в тому, що він, об'єднуючи суспільні відносини, які виступають родовими і безпосередніми об'єктами, в єдину систему, тим самим виражає їхню головну властивість: належність до найважливіших відносин суспільства на даному етапі його розвитку [16, с.92–93].

Правову норму, яку ми досліджуємо, вміщено в II розділі КК України – «Злочини проти життя та здоров'я особи». Тому, згідно з визначенням родового об'єкту ним є життя та здоров'я особи.

Однак, з таким підходом до визначення родового об'єкта погоджуються далеко не всі науковці, так, зокрема Е.Н. Алієва вказує: «Виходячи з розміщення статті 145 у розділі «Злочини проти життя та здоров'я особи», об'єктом даного злочину має бути життя чи здоров'я особи. А якщо ні життя, ні здоров'я особи не стали об'єктом злочину, а постраждали інші законні права та інтереси особи? Яку норму застосовувати? Нам здається, для усунення цієї проблеми, слід розмістити статтю 145 у п'ятому розділі Особливої частини КК «Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина» [17, с.275].

З такою думкою важко погодитись з декількох причин:

По-перше, за такого підходу до визначення об'єкта втрачається загальне кваліфікуюче призначення родового об'єкта і він замінюється поняттям групового об'єкта не за ознаками родових рис, а за більшою чи меншою їх схожістю.

По-друге, ми цілком погоджуємося з тими науковцями, які вважають, що охорона права особи на збереження лікарської таємниці є невід'ємною складовою у забезпеченні належного стану здоров'я населення, оскільки медична діяльність спрямована, в першу чергу, на охорону таких благ, як здоров'я та життя особи. Зокрема, Чеботарьова Г.В вказує, що забезпечення громадян якісною медичною допомогою, безпечними медичними послуга-

ми є одним з показників створення державою умов для досягнення їх фізичного й психічного благополуччя, повноцінного життя, тривалої соціальної активності [18, с.3].

Останнім часом в Україні це питання набуває стратегічно важливого значення, оскільки показники рівня здоров'я населення суттєво знижуються. Подолати негативні тенденції, що складаються у сфері охорони здоров'я, можна лише комплексом соціально-економічних та організаційно-правових заходів, у тому числі забезпеченням високих стандартів роботи медичних працівників, чіткою регламентацією їх професійної діяльності, вдосконаленням механізмів їх відповідальності за невинуватене створення загрози для життя чи здоров'я людини, недбале чи несумлінне ставлення до виконання професійних обов'язків, злочинне використання можливостей медицини.

Тому, на нашу думку, є абсолютно виправданим рішення законодавця про розміщення злочинів у сфері медичної діяльності саме у розділі II КК України.

Таким чином, саме суспільні відносини у сфері охорони життя та здоров'я особи є родовим об'єктом незаконного розголошення лікарської таємниці. Саме з такого розуміння родового об'єкта слід виходити, визначаючи безпосередній об'єкт злочину.

Кожен зі злочинів, об'єднаних за ознаками спільності родового об'єкта, характеризується своїм безпосереднім об'єктом, встановлення якого, має важливе значення для правильної соціально-політичної оцінки злочину і його юридичної кваліфікації.

У теорії кримінального права питанню визначення безпосереднього об'єкта злочину приділено недостатньо уваги. Ця обставина є головною причиною того, що більшість авторів наукових публікацій із цих питань уникають визначення безпосереднього об'єкта злочину.

У науці кримінального права під безпосереднім об'єктом злочину, розуміють конкретні суспільні відносини, які поставлені законодавцем під охорону певного кримінального закону і яким завдається, шкода злочином [7,

с.87]. Уточнюючи це поняття, М.І. Бажанов висловлював думку, що безпосередній об'єкт – це суспільні відносини, яким спричиняє шкоду конкретний злочин. Інакше кажучи, – це об'єкт окремого конкретного злочину [9, с. 32].

У теорії кримінального права наявна класифікація безпосередніх об'єктів злочинів «по горизонталі». Цю теорію досить ґрунтовно охарактеризував М.Й. Коржанський [11, с.248]. Проте зазначимо, що до нього цю ідею, яка, поза сумнівом, має право на існування в теорії кримінального права, та яку ми вважаємо досить конструктивною, висували й інші вчені, зокрема Д.І. Розенберг [19, с.74–75]. На той час це була смілива теоретична новація, яка набула визнання і наукового обґрунтування значно пізніше, а ніж була висунута.

Враховуючи це, Е.А. Фролов вважає доцільним розрізняти серед декількох безпосередніх об'єктів, на які одночасно посягає злочин, основний, додатковий та факультативний об'єкти. Основний об'єкт слід розуміти як певні суспільні відносини, той інтерес, який законодавець, створюючи норму, намагався поставити під охорону кримінального закону в даному випадку. Додатковий об'єкт – суспільні відносини, які, заслуговуючи у певному аспекті самостійної охорони, стосовно цілей і завдань створення даної норми, захищаються кримінальним законом лише побічно, тобто, оскільки ці відносини обов'язково ставляться в небезпеку спричинення шкоди під час вчинення посягання на основний безпосередній об'єкт. Факультативний об'єкт – це такі суспільні відносини, які, потребуючи в інших випадках і самостійної кримінально-правової охорони, під час вчинення даного злочину, можуть потрапити в небезпеку заподіяння шкоди, проте зовсім не обов'язково. Головна відмінність факультативних об'єктів від основного і додаткового полягає у тому, що факультативний не є обов'язковим та не є необхідною ознакою складу злочину [20, с.269].

Дещо іншу класифікацію безпосередніх об'єктів обґрунтував М.І. Бажанов, зокрема він вказував, що, як правило, злочин має один безпосередній об'єкт. Однак мають місце такі

злочини, які посягають відразу на два безпосередніх об'єкти (двооб'єктні злочини). У злочинах такого роду один безпосередній об'єкт є головним, основним, а інший – додатковим. Основний об'єкт – це ті суспільні відносини, які є частиною родового об'єкта і саме йому, головним чином, злочином заподіюється шкода. Тому, саме цей основний безпосередній об'єкт як частина родового визначає внесення злочину в той або інший розділ Особливої частини КК. Додатковий безпосередній об'єкт – це ті суспільні відносини, яким заподіюється шкода сумісно, поряд із основним об'єктом. Цьому об'єкту заподіюється також шкода, оскільки він визначає з основним об'єктом сутність злочину. Потрібно також враховувати, що додатковий об'єкт може бути необхідним (обов'язковим), а також факультативним. Отже, обов'язковим безпосереднім об'єктом є такий об'єкт, який завжди існує, а факультативний той, який може бути, а може і не бути [21, с.32–33].

Ми вважаємо, що більш правильною класифікацією безпосередніх об'єктів «по горизонталі» є класифікація, згідно з якою дані об'єкти поділяються на основний та додатковий, а останній, в свою чергу, поділяється на додатковий безпосередній та додатковий факультативний.

Зрозуміло, що така класифікація можлива лише на рівні безпосереднього об'єкта і позбавлена усякого сенсу на більш високих рівнях абстракції даної кримінально-правової категорії – загальному і родовому об'єктах. Виділення додаткового і факультативного об'єктів дає можливість предметно окреслити всю сферу соціальних зв'язків, що порушується злочином, і тим самим більш рельєфно виділити специфічні риси суспільної небезпеки самого діяння. Посягання злочинця, окрім основного, на додатковий, а іноді, й на факультативний об'єкти, завжди підвищує суспільну небезпеку діяння.

У статті 145 КК України немає прямої вказівки на безпосередній об'єкт злочину, але загальновідомо, що він є частиною родового, тому його однозначно повинні складати сус-

пільні відносини у сфері охорони життя та здоров'я особи.

Щодо визначення безпосереднього об'єкта незаконного розголошення лікарської таємниці, то у кримінально-правовій літературі не можна простежити єдиної позицію науковців. Так, перші, характеризують його як порядок збереження лікарської таємниці [22, с.339], другі – об'єктом правової охорони щодо цієї норми називають природне право людини на захист конфіденційної інформації [23]. Інші вважають, що безпосереднім об'єктом злочину виступають суспільні відносини, які гарантують право особи на нерозголошення лікарської таємниці, чим забезпечується нормальне функціонування сфери медичної діяльності [24, с.169].

На нашу думку, перша та друга точки зору науковців підкреслюють в більшій мірі самоцінність лікарської таємниці, не визначаючи, у чому полягає реальна небезпечність незаконного розголошення цієї таємниці для суспільних відносин, що забезпечують недоторканність та збереження життя й здоров'я особи. Як раніше зазначалося, суспільна небезпека злочину характеризується тим, що його вчинення тягне за собою так звані медико-біологічні наслідки, які виражаються в потенційній можливості настання негативних наслідків для здоров'я людини та навіть її смерті.

До цього ж, вчинення злочину негативно впливає на досягнення можливості своєчасного виявлення медичними засобами найбільш небезпечних хвороб, здійснення ефективних лікувально-профілактичних заходів. Невпевненість у збереженні в таємниці інформації про обстеження, змушує інфікованих громадян, звертаючись за медичною допомогою у невідкладних станах, приховувати свою хворобу, що при недотриманні належного санітарно-протиепідемічного режиму може призвести до поширення внутрішньолікарняної інфекції, тобто загрожує здоров'ю інших пацієнтів [25].

Окрім цього, вказані науковці, визначаючи основний безпосередній об'єкт злочину ігно-

рують ступінь його важливості в ієрархії соціальних благ та цінностей. Безперечно, життя та здоров'я особи знаходиться на верхівці такої ієрархії, крім того, саме вони піддаються безпосередньому злочинному впливу внаслідок означених вище діянь.

Ми вважаємо, що більш правильною є думка тих науковців, які відстоюють точку зору, щодо визначення об'єкту даного злочину суспільних відносин, які гарантують право особи на нерозголошення лікарської таємниці, чим забезпечується нормальне функціонування сфери медичної діяльності. Така точка зору у повному обсязі розкриває дійсний зміст злочину, його суспільну небезпеку та важливість у системі ієрархії суспільних відносин.

Безумовно, що розголошення зазначених відомостей здатне заподіяти істотну шкоду суспільним відносинам, що забезпечують честь та гідність особи, обмежує її в законних правах. Даний факт підтверджує сам зміст диспозиції ст.145 КК, який кореспондує ч.2 статті 32 Конституції, де передбачено, що «не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини». Тому, ми пропонуємо названі суспільні відносини віднести до додаткового безпосереднього об'єкта складу злочину.

Таким чином, на нашу думку, основним безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст.145 КК України, виступають суспільні відносини, які гарантують право особи на нерозголошення лікарської таємниці, чим забезпечується нормальне функціонування сфери медичної діяльності, а додатковим безпосереднім – суспільні відносини, що забезпечують честь та гідність особи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України / В. Я. Тацій. – Х. : Вища школа, 1994. – 340 с.

2. Таций В. Я. Объект и предмет преступления в советском уголовном праве / В. Я. Таций. – Х. : Высшая школа, 1988. – 580 с.
3. Конституція України : від 28.06.1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30 – Ст. 141.
4. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Г. В. Андрусів, П. П. Андрушко, В. В. Беньківський та ін.] ; за ред. П. С. Матишевського. – К. : Юрінком, 1997. – 360 с.
5. Трайнин А. Н. Общее учение о составе преступления / А. Н. Трайнин. – М. : Госюриздат, 1957. – 256 с.
6. Кондратьев Я. Ю. Уголовное право Украины : учебник / Я. Ю. Кондратьев ; под ред. В. А. Клименко, Н. И. Мельника. – К. : Атика, 2002. – 448 с.
7. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.] ; за ред. М. Л. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – Х. : Право, 1997. – 490 с.
8. Никифоров Б. С. Объект преступления по советскому уголовному праву / Б. С. Никифоров. – М. : Госюриздат, 1960. – 512 с.
9. Бажанов М. И. Уголовное право Украины. Общая часть / М. И. Бажанов. – Днепропетровск : Изд-во «Пороги», 1992. – 560 с.
10. Кузнецова Н. Ф. Курс уголовного права. Общая часть : учебник / Н. Ф. Кузнецова, И. М. Тяжкова. – М. : Зерцало, 1999. – 671 с.
11. Коржанский Н. И. Объект и предмет уголовно правовой охраны / Н. И. Коржанский. – М. : Новый Юрист, 1980. – 273 с.
12. Гаухмана Л. Д. Уголовное право. Общая часть : учебник / Л. Д. Гаухман, Л. М. Колодкин, С. В. Максимов. – М. : Юриспруденция, 1999. – 493 с.
13. Петрашев В. Н. Уголовное право. Общая часть : учебник / В. Н. Петрашев. – М. : ПРИОР, 1999. – 544 с.
14. Советское уголовное право. Общая часть / Б. а. – М. : Юриздат, 1939. – 565 с.
15. Гельфер М. А. Некоторые вопросы общего учения об объекте преступления в советском уголовном праве / М. А. Гельфер // Вопросы советского уголовного права. Ученые записки ВЮЗИ. – М., 1959. – 447 с.
16. Тоболкин П. С. Социальная обусловленность уголовно-правовых норм / П. С. Тоболкин. – Свердловск : Ср.-Уральск. кн. изд-во, 2003. – 293 с.
17. Алієва О. М. Теоретичні проблеми кримінальної відповідальності за розголошення лікарської таємниці / О. М. Алієва // Правова держава. – 2008. – № 10. – С. 274–279.
18. Чеботарьова Г. В. Кримінально-правова охорона правопорядку у сфері медичної діяльності : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / Г. В. Чеботарьова. – Київ, 2011. – 49 с.
19. Розенберг Д. О. Понятие имущественных преступлений в советском уголовном праве / Д. О. Розенберг // Ученые записки Ха
20. Фролов Е. А. Объект уголовно-правовой охраны и его роль в организации борьбы с посягательствами на социалистическую собственность : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.08 / Е. А. Фролов. – Свердловск, 1971. – 269 с.
21. Науково-практичний коментар до КК України. 2-ге видання, перероб., та допов. / відп. ред. С. С. Яценко. – К. : А.С.К., 2003. – 976 с.
22. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 р. / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К., 2001. – 1104 с.
23. Папеева К. О. Институт медицинской тайны как объект уголовно-правовой охраны : дисс. ... кандидата юрид. наук : 12.00.08 / Папеева Ксения Олеговна. – Н.-Новгород, 2006. – 233 с.
24. Чеботарьова Г. В. Проблеми визначення безпосередніх об'єктів злочинів у сфері медичної діяльності (на прикладі злочинів, передбачених статтями, 132, 145 КК України) / Г. В. Чеботарьова // Право України. – 2010. – № 11. – С. 165–169.
25. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження методичних ре-

комендацій удосконалення організації медич- | від 15.12.2000 р., № 344.
ної допомоги хворим на ВІЛ/інфекцію/СНІД» :

Карпенко Л. К. Об'єкт незаконного розголошення лікарської таємниці / Л. К. Карпенко // Форум права. – 2014. – № 1. – С. 209–215 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_37.pdf

Доведено, що основним безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст.145 КК України, виступають суспільні відносини, які гарантують право особи на нерозголошення лікарської таємниці, чим забезпечується нормальне функціонування сфери медичної діяльності, а додатковим безпосереднім – суспільні відносини, що забезпечують честь та гідність особи.

Карпенко Л.К. Объект незаконного разглашения врачебной тайны

Доказано, что основным непосредственным объектом преступления, предусмотренного ст.145 УК Украины, выступают общественные отношения, которые гарантируют право лица на неразглашение врачебной тайны, чем обеспечивается нормальное функционирование сферы медицинской деятельности, а дополнительным непосредственным – общественные отношения, обеспечивающие честь и достоинство личности.

Karpenko L.K. Object Unlawful Disclosure of Medical Confidentiality

It has shown that the direct object of the main crime under Art.145 of the Criminal Code of Ukraine, the social relationships that guarantee a person's right to privacy of medical confidentiality, which ensures the normal functioning of the scope of medical practice, and additional direct – the social relationships underpinning the honor and dignity.

Форум права Форум